

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΓΚΙΚΑΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Ν. ΓΚΙΚΑΣ

ΟΙ ΑΛΒΑΝΟΙ ΕΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩΙ
ΚΑΙ ΙΔΙΑΙ ΕΝ ΤΑΙΣ ΝΗΣΟΙΣ ΤΟΥ ΑΡΓΟΛΙΚΟΥ ΚΟΛΠΟΥ

HΈλλας, ή κατὰ φύσιν προνομιούγος αὗτη χώρα, ήτις κατὰ τὴν τελευταίαν πρὸ Χριστοῦ χιλιετηρίδα καὶ ἴδια κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας αὐτῆς ἀνέπτυξε τὴν σοφίαν, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰς καλὰς τέχνας εἰς τὸ ὑπακόν αὐτῶν σημεῖον, εἰς δὲ ἡδυνήθη ποτὲ νὰ ἀνέλθῃ ἀνθρωπίνη διάνοια, ή Ἐλλάς, ητις διὰ τῶν διδαχμάτων καὶ τῶν φιλοσοφίκῶν αὐτῆς θεωριῶν ὑψώθη μέχρι τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ ὑπῆρξεν οὕτως εἰπεῖν δὲ Πρόδρομος, δὲ προλειάνας τὴν ὅδὸν εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῶν θείων τοῦ Χριστοῦ κηρυγμάτων, ή Ἐλλάς, εἰς τοιαύτην ἀνελθοῦσα περιωπὴν καὶ αἴγλην, ἣν ἐπόμενον ὅτι ἦθελεν ἐφελκύσει καὶ ἔκατης τὸ πλεονεκτικὸν καὶ ζηλότυπον ὅμιλα τοῦ βαρβάρου τότε λοιποῦ κόσμου.

Ἡ Ἐλλάς, τραβεῖσα τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Μακεδονικῶν φαλάγγων καὶ τῶν Ρωμαϊκῶν Λεγεώνων, ὑπῆρξε κατόπιν ἐπὶ δισγίλια δῆλα ἔτη τὸ στάδιον τῆς λεγλασίας, τὸ πεδίον τῆς καταστροφῆς καὶ τῆς ἐρημώσεως πάντων σχεδὸν τῶν βαρβάρων τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως λαῶν. Ούννοι, Γότθοι, Ἀλανοί, Ἀβαρεῖς, Σκυθοί, Σλαῦοι, Φράγκοι, Καταλάνοι, Τοῦρκοι κλπ. διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ἐπέδραμον τὴν χώραν ταύτην τῶν φύτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, δηροῦντες καὶ καταστρέφοντες πᾶν τὸ προστυχόν, οὐδενὸς δὲ φειδόμενοι πλὴν ἐκείνων, ὅσα ἡ κακοποίος αὗτῶν χείρ ἡδυνάτει νὰ ἀνατρέψῃ.

Αἱών δὲν διέρρευσεν ἐν τῇ μακρᾷ ταύτῃ χρονικῇ περιόδῳ, καὶ θ' ὁν ἡ ἀτυχῆς αὗτη χώρα δὲν ὑπῆρξεν ἡ κονίστρα καὶ νέας τῶν βαρβάρων ἐπιδρομῆς· οἱ κάτοικοι τῆς Ἐλλάδος, ἀλλεπαλλήλως αἰχμαλωτιζόμενοι καὶ σφαζόμενοι, κατὰ πᾶσαν σχεδὸν ἐκατονταετηρίδα ἀπεδεκατίζοντο· μόνη ἡ σατανικὴ τοῦ Ἀλαεδίν ἐπίνοια, ὁ Γενιτσαρισμός, ἐπὶ τέσσαρας δῆλους αἰῶνας ἀπέσπασεν ἀπὸ τοὺς κόλπους τῶν Ἐλληνίδων μητέρων περὶ τὸ ἐκατομμύριον

ἀντίθεων. Καθ' ὃν χρόνον πᾶσαι σχεδὸν ἡ ὑπαιθρος Ἐλληνικὴ γάρ τι
ἡρημοῦτο, ὑπῆρχεν ἐποχαὶ, καθ' ἃς ὁ Ἐλληνικὸς αὐτῆς πληθυ-
σμὸς ἐκινδύνευε νὰ ἔξαφανισθῇ τέλεον· οὐγὲ ἀπαξ, ἀπὸ τῆς Δης
μάλιστα μ. Χ. ἐκατονταετηρίδος, ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἐλλάδος
περιωρίσθη εἰς σημεῖον, μικρὸν ἀπέχον τοῦ ἔξαφανισμοῦ· καὶ ἐν
τούτοις ἐλάχιστα ἥρκει νὰ παρέλθωσιν ἐκάστοτε ἔτη, ὅπως ὁ ἔξ-
αντληθεὶς οὗτος πληθυσμὸς ἀναβίωσῃ καὶ πολλαπλασιασθῇ· το-
σαύτη ἡ δύναμις, ἡ ζωὴ καὶ τὸ σφρίγος τοῦ Ἐλληνισμοῦ.....
Οὐδεμίᾳ ἄλλη φυλή, οὐδὲν ἔθνος ἡδύνετο νὰ ἀντίσχῃ κατὰ τοῦ
πεπυρωμένου τούτου λιθός, ὅστις ἐπανειλημμένως ἐπέσκηψεν ἐπὶ
τὴν Ἐλληνικὴν γάρων ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον αὐτῆς· ἡ ἱστορία τῆς
ἀνθρωπότητος καθ' ὅλους αὐτῆς τοὺς αἰῶνας οὐδὲν ἄλλο παρουσιάζει
παράδειγμα λαοῦ, ὅστις μετὰ τοσαύτας διώξεις καὶ καταστροφῆς
ἡδυνήθη νὰ ἔξελθῃ ἀσινής πως καὶ ἀλώβητος, διατηρήσας ἀκέραια
σχεδὸν καὶ ζῆθη καὶ γλῶσσαν καὶ θρησκείαν. Ποῦ οἱ Νινεύιται;
ποῦ οἱ Βαβυλώνιοι καὶ τόσοι ἄλλοι ἔξολοθρευθέντες λαοὶ τῆς
Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως;

Μία τῶν ἄλλεπαλλήλων τούτων ἐπὶ τὴν κυρίως Ἐλλάδα ἐπι-
δρομῶν ὑπῆρξε κατ' ἔξαρτεσιν εὔρηγετικὴ διὰ τὸν Ἐλληνισμόν.
Μεσοῦντος τοῦ ΙΔου αἰῶνος συγγενῆς φυλὴ νομάδων, ἀπόγονος
τῶν ἀρχαίων Ἰλλυριῶν καὶ Ιαπύγων, ἐκ τῆς μέσης καὶ κάτω
Ἡπείρου ὑπὸ λοιμοῦ καὶ ἐμφυλίων σπαραγμῶν ἐλαυνομένη διέ-
σκισε τοὺς δρυμοὺς καὶ τὰς φύραγγας τοῦ ὄρους Πίνδου καὶ κατ-
ῆλθεν εἰς τὰς γείτονας θεσσαλικὰς πεδιάδας, ὅπου ἐσκήνωσεν. Οἱ
λιποπάτριδες οὗτοι φερέοικοι ἀτυχῶς οὐδὲν ἐνταῦθι ἔτυχον τῆς πο-
θητῆς ἡσυχίας· μετ' οὐ πολὺ εὐρέθησαν ἐν τῷ μέσῳ Ἐλλήνων,
Φράγκων καὶ Τούρκων ἀλληλοσπαραγγούμενων. Τῶν ἐπηλύσων
τούτων πατριαί, ἐπὶ κεφαλῆς ἔγουσσαι Πέτρον Μπούαν τὸν Χω-
λόν, διέβησαν τὰς Θερμοπύλας, κληθεῖσαι πιθανῶς εἰς βοήθειαν
τοῦ διεκδικοῦντος τότε πρὸς τοὺς Καταλάνους τὴν κατοχὴν τοῦ
Δουκάτου τῶν Ἀθηνῶν Νέριον Ἀκκινγκάλη τοῦ ἐκ Φλωρεντίας,
Ἀφέντου τῆς Κατελανίας Κορίνθου καὶ Βαρώνου Βοστίτζης. Ο
Νέριος κατισχύσας τῶν Καταλάνων ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς Ἡπειρώ-
τας τούτους ἐπικούρους, τοὺς καὶ Ἀλβανοὺς ἐπικαλουμένους,
εἴτε ἐπ' ἀμοιβῇ ὑπηρεσιῶν εἴτε ὅπως δι' αὐτῶν συμπληρώσῃ τὸν
ἐκ τῶν συνεχῶν πολέμων καὶ δηρώσεων μεγάλως ἀραιωθέντα πλη-
θυσμὸν τῆς γάρων, νὰ σίκισθῶσιν εἰς τὰς ἐν Ἀττικῇ, Βοιωτίᾳ,
Κορινθίᾳ καὶ Ἀργολίδι κτήσεις αὐτοῦ. Η Ἀργολίς, κατεγορούμενη
τότε ὑπὸ τῆς τελευταίας διαδόχου τῶν Φράγκων Ἀφεντῶν Μα-
ρίας d' Engien, διέξεδικεῖτο, ὡς φέουδον τοῦ Δουκάτου τῶν Ἀθη-
νῶν, ὑπὸ τοῦ Νέριον καὶ τῶν γαμήρων αὐτοῦ Θεοδώρου Παλαιο-

λόγου Δεσπότου Μιστρᾶ καὶ Καλαθρύτων, συζύγου τῆς περικαλλοῦς Βαρθολομαίας καὶ Καρόλου Τόκκου Δεσπότου Ρωμανίας καὶ Ἀρτης καὶ Δουκὸς Λευκάδος καὶ Κεφαλληνίας, συζύγου τῆς πεφιλημένης τῷ Νερίῳ θυγατρὸς Φραγκίσκας, ἣτις, ἐπικαλουμένη καὶ Βασίλισσα, ὀλόκληρον ἔξ εὐσταλῶν Ἀλβανοπαῖδων ἄγγημα ὡς τιμητικὴν αὔτης φρουρὰν διετήρει. Ἡ ἐγκυτάστασις τῶν Ἀλβανῶν τούτων ὑπῆρξε πυκνοτέρα ἐν Ἀργολίδι ἐνεκα τῆς ἐρημώσεως, ἦν λήγοντος τοῦ ΙΔου αἰῶνος, τῷ 1395, ἐπέφερον οἱ ὑπὸ τὸν Ἐγιούπ-Πασᾶν ἔγχοντακισχίλιοι Τοῦρκοι, οἵτινες κατὰ τοὺς συγχρόνους χρονογράφους ἐκ μόνης τῆς Ἀργολίδος πλὴν τῶν σφραγέντων καὶ ὑπὲρ τὰς τριάκοντα γιλιάδας αἰχμαλώτους λαθόντες ἐν τῇ Ἀσιᾳ ἀποίκους ἐποίησαν καὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως (τοῦ "Ἀργους") γαλάσαντες ἐρημον κατέλιπον.

Καίτοι ὁ Ἀλβανικὸς οὗτος λαὸς καὶ εἰς τὰς νέας αὔτου ἐποικήσεις δὲν ἔτυχε τῆς ποθητῆς εἰρήνης ἐνεκα τῶν ἀδιαλείπτων ἐπιδρομῶν τῶν Τούρκων, ἐν τούτοις ἐνταῦθα εὑρεν ὅπωσδήποτε χώραν φιλόξενον καὶ λαὸν ἀδελφόν, μεθ'ού ἐν δύονοιά βιώσας ταχέως συνεχωνεύθη, συγκεράσας τὴν ἴδιαζουσαν αὔτῷ ἀντοχὴν καὶ τραχύτητα τοῦ ἔθους μετὰ τῆς εὐστροφίας καὶ λεπτότητος τῶν ἐπιχωρίων, μεθ' ὧν συνεμερίσθη ἔκτοτε τὰς τύχας καὶ τὰς περιπτείας. Ἡ ἐπιμιξία αὕτη, ἐκτὸς τοῦ ὅτι συνεπλήρωσε τὸν εἰς ἄκρον ἀραιωθέντα πληθυσμὸν τῆς χώρας, μετήγγισε καὶ εἰς τὰς φλέβας αὐτοῦ αἷμα ἀρήιον, διπερ ἡ μαχράιων δουλεία εἰχε διαφείρει. Ἐκ τῆς ἐθνικῆς ταύτης χοάνης προσῆλθεν δύτως λαὸς ἥρωών, ὅστις ἐπὶ τετρακόσια μὲν ὅλα ἔτη ὡς Στρατιώτης (Stradioti) ἢ Κλέφτης ἀνδρείως διεμαρτύρετο κατὰ τῆς Ὁθωμανικῆς δεσποτείας, κατέστη δεῖτα ίκνος, ἀρχομένου τοῦ ΙΘου αἰῶνος, νὰ ἐπιτελέσῃ κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν ἀθλα ἔνδοξα καὶ ἥρωϊκά, ἀτινα ἐπέσπασαν τὸν θυμασμὸν καὶ τὴν συγκίνησιν ὀλοκλήρου τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ἔξηνάγκασαν δὲ τέλος καὶ τὴν ὑπὸ τοὺς ἀφορισμοὺς τῆς Ἱερᾶς Συμμαχίας διατελοῦσαν ἔτι Εύρωπην νὰ στέρεῃ εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ Ὁθωμανικοῦ ζυγοῦ ἀπολύτρωσιν τμήματος τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς χώρας.

Δέν πρέπει νὰ συγχέωμεν τοὺς ἡμέρους τούτους Ἑλληνοαλβανικοὺς πληθυσμούς, τοὺς εἰς Χριστὸν πιστεύοντας καὶ μετὰ τῶν ἐπιχωρίων ἐπὶ τέσσαρας δόλους αἰῶνας ἐν κοινότητι συμφορῶν ἀδελφικῶν βιώσαντας, πρὸς τὰς ἀγρίας ἐκ τῆς "Ανω Ἡπείρου δοδάς τῶν Τσάμιδων καὶ Μπεκιάριδων, οἵτινες, εἰσβαλόντες εἰς τὴν Πελοπόννησον μετὰ τὸ ἀτυχὲς τοῦ 1770 κινητικα, ἐπὶ δεκαετίαν ὅλην ἐλυμήναντο τὴν χώραν, μέγιστον εἰς

τὰ πρόθυρα τῆς Τοιπολιτσᾶς ἐξωλόθρευτεν αὐτοὺς ἡ σιδηρᾶ πλὴν εὐεργετικὴ γέιρο τοῦ Χατάν-Πασᾶ, κτίσαντος ἐκεῖ, πρὸ τοῦ Σεραγίου, ἐξ ἔξακισχιλίων κεφαλῶν πυραμίδα, φρίκην ἀμα καὶ τρόμον ἐμποιοῦσαν τοῖς θεωμένοις αὐτὴν.

Ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν ἀγρίων τούτων Τουρκαλβανῶν, ὃν πᾶν ἔγος εὐτυχῶς ἐξέλιπεν ἐκ τῆς Πελοποννήσου ἀπὸ τοῦ 1780, οὐκ ὀλίγα ἔπαυθον καὶ οἱ ἡμέτεροι Ἐλληνοαλβανοί, οἵτινες κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν συγγρονών Εὐρωπαίων περιηγητῶν ἦσυχον καὶ νομαδικὸν διῆγον τότε βίον διαιτώμενοι τὸ μὲν θέρος εἰς τὰ δυρητῆς Ἀσκαδίας, τὸν δὲ γειμῶνα εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Ἡλιδος καὶ ιδίᾳ τῆς Ἀργολίδος.

Καθ' ὅλας τὰς διαρκοῦντος τοῦ ΙΕΟΥ αἰῶνος ἐπιδρομάς τῶν Τουρκῶν ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον οὐ σικκρὰν παρέσχον συνδρομὴν εἰς τοὺς ἀσθενῶς ἀνθισταμένους ἐπιγωρίους ἀργοντας, Βυζαντινοὺς, Φράγκους καὶ Ἐνετούς, καὶ οἱ ἡμέτεροι Ἄλβανοὶ συμπολεμοῦντες καὶ συγκινδυνεύοντες παρὰ τὸ πλευρὸν αὐτῶν· ὅτε δὲ οἱ ψυλάσσοντες τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου, φεύγοντες, τῷ 1463, τὸν ἐπειργόμενον Μέγαν Βεζύρην Μαχμούτ-Πασᾶν, διεσκορπίσθησαν, οἱ δὲ κατέχοντες τὴν Ἀργολίδα Ἐνετοὶ ἐκλείσθησαν εἰς τὸ Ναύπλιον, ἀφέντες εἰς τὴν διάκοσιν τῶν ἐπιδρομέων πᾶσαν τὴν ὑπαιθρὸν γάρδαν, οἱ κάτοικοι τῆς Ἀργολίδος, οἵτινες ἀπὸ τῆς ἐρημώσεως τοῦ 1395, ὡς προερεόθη, ἦσαν τὸ πλεῖστον Ἄλβανοι, καταλιπόντες τὰς ἑστίας αὐτῶν καὶ ὑπερβάντες τὸ Ἀρχγατῖον, κατέψυγον εἰς τὰς ἐκεῖθεν ἀκτὰς τῆς Ἀργολικῆς χερσονήσου. τὴν Τροιζῆνα καὶ Ἐρμιόνην (Φανάριον), ἐξ ὃν διεκπεραιωθέντες ἐπὶ τὸ ἀσφυλέστερον κατέκλυσαν τὰς ἔγγυς νήσους τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου καὶ ιδίᾳ τὴν Γόραν καὶ Σπέτσας, ἐρήμους τότε διατελούσας ἔνεκκα τῶν ληγίζομένων τὰ Ἐλληνικὰ παράλια κατὰ τὰς τελευταίας ἐκκονταετηρίδας πολυαριθμων θαλασσίων ληστῶν. Εύτυχος, παρελθούσης ταχέως τῆς σφεδρότητος τοῦ λαϊλαπος τούτου, οἱ πλεῖστοι τῶν εἰς τὰς Ἀργολικὰς ταύτας νήσους καταψυγόντων ἥδυνήθησαν νὰ ἐπικνακάμψωσιν εἰς τὰς ἑστίας αὐτῶν, πλὴν ὀλίγων, ὃν τὰ ποίμνια ἥρκουν νὰ ἐκθρέψωσιν αἱ πενιγραὶ τῶν ἔγραφον τούτων νομαῖ.

Καὶ αὕτη μὲν ἐγένετο ὑπερμεσοῦντος τοῦ ΙΕΟΥ αἰῶνος ἡ πορώτη ἐν ταῖς Ἀργολικαῖς νήσοις ἐποίκισις Ἐλληνοαλβανῶν ἐξ Ἀργολίδος, οἵτινες Ἄλβανόφωνοι ὅντες τὴν πάτριον ἔκτοτε καθιέρωσαν γλώσσαν ἐν τῷ τόπῳ.

Κατὰ τὸ λοιπὸν ἥμισυ τοῦ ΙΕΟΥ αἰῶνος καὶ ὀλόκληρον τὸν ΙΧον οἱ ἡμέτεροι Ἐλληνοαλβανοί τῆς Ἀργολίδος ἐγένοντο ὁ πυρὴν τῶν πεφτημισμένων Στρατιωτῶν (Stradioti) τοῦ μεσαίω-

νος, οἵτινες ἐπὶ μισθῷ ἢ λαχύροις παρεῖχον τὰς ύπηρεσίας αὐτῶν εἰς τὸν Δυνάστας τῆς Δύσεως ἐν τοῖς κατὰ τῶν Τούρκων καὶ πρὸς ἄλλήλους πολέμους καὶ τῶν ὁποίων ἡ προσωνυμία, Argoulets, μαρτυρεῖ τὴν ἐξ Ἀγοράδος προέλευσιν αὐτῶν.

Κατὰ τὴν ἐν ἑτεῖ 1686 ἔνδοξον ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον στρατείαν τοῦ Φραγκισκοῦ Μωροζίνη καὶ ἴδιᾳ κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Ναυπλίου καὶ τὴν πρὸ τῶν τειχῶν αὐτοῦ ἐφρωμένην ἀπόκρουσιν τοῦ Σερασκέρη Ἰσμαήλ-Πασᾶ, οὐ μικρὰν παρέσχον βοήθειαν εἰς τοὺς στρατοὺς τοῦ Ἐνετοῦ Στρατάρχου καὶ οἱ τῆς Ἀργολίδος κάτοικοι Ἑλληνοχλεινοί, ἐφ' ὃ καὶ Δόγματι τῆς Γερουσίας ἡμείρθησαν διὰ πολλῶν δωρεῶν καὶ προνομίων.

Πλὴν ἐπέπρωτο ἡ συνδομὴ αὐτῇ, ἣν παρέσχον οἱ πτοχοὶ τῆς Ἀργολίδος κάτοικοι εἰς τὰ στρατεύματα τοῦ φίλοντος ἦδη Ἐνετικοῦ Κράτους, νὰ ἐπισύρῃ καὶ νέκν καταγίδαν. "Οτε μετὰ πάροδον ὀλίγων ἐτῶν, τῷ 1715, ὁ Μέγχας Βεζύρης Διούτ-Πατᾶς ἐν βοραγυτάτῳ γρόνῳ κατέλυσε τὸ διὰ τοσούτων μόγχων καὶ θυσιῶν ἰδρυθὲν νέον Ἐνετικὸν Κράτος ἐν Πελοποννήσῳ, νέκν ὑπέστησαν καταστροφὴν καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Ἀργολίδος ἐνέκεντῆς ἀντιστάσεως τοῦ Ναυπλίου τούτων οἱ πλεῖστοι, ὅσοι κατώρθωσαν νὰ διαφύγωσι τὸ ξῖφος τῶν Γενιτσάρων, ἐτράπησαν αὐθὶς πρὸς τὰς Ἀργολικὰς ἀκτὰς καὶ τὰς νήσους, τὰς ὑπὸ τῶν ὅμοφύλων αὐτῶν σίκουμένας.

Ἡ νέα αὕτη ἐποίκισις τῶν Ἀργολικῶν νήσων, εἰς τὰς ὁποῖς κατέφυγον τότε καὶ ἄλλοι ἐπήλυδες ἐκ τῆς Εὔβοιας, Κυκλαδῶν καὶ τῆς λοιπῆς Πελοποννήσου, ἐπέφερεν, ως εἰκός, πληθώραν πληγυσμοῦ δυσανάλογον πρὸς τοὺς πόσους τοῦ τόπου. Οὔτε ἡ μικρὰ παραγωγὴ καὶ αἱ πενιγραὶ νομάκι τῶν ξηρονήσων τούτων, οὔτε ἡ ἀλιεία, εἰς ἣν ἐγκαίρως ἐπεδόθησαν οἱ εἰς θαλασσίους μεταβληθέντες τέως ὀρεσίδιοι νομάδες, ἔξηρκουν νὰ ἐκθρέψωσιν αὐτοὺς καὶ τὰς οἰκογενεῖας αὐτῶν· ἡ πρὸ τῶν ὀμυκάτων αὐτῶν διακρῶς κυμαινομένη θάλασσα, ἥτις μετὰ τὴν ὀριστικὴν τῶν Τούρκων ἐν Πελοποννήσῳ ἐπικράτησιν κατέστη ἐφεξῆς απρόσιτος εἰς τὰς Ἐνετικὰς Γαλέρας, ἡ ἀνάγκη καὶ τὸ αἴσθημα τῆς αὐτοσυντηρήσεως ἐγέννησε τοῖς ἡμετέροις νησιώταις τὸν πόθον τῆς νυστίπλοισις· διὰ τῶν ἀλιευτικῶν αὐτῶν ἀκατίων τὸ πρῶτον καὶ διὰ μικρῶν λιθονίδων (τρεγχντηρίων) βραδύτερον, αἵτινες προσήγοροντο ἐκ τοῦ ἐν Ναυπλίῳ Ἐνετικοῦ Ναυπηγίου (Ταρσανᾶ), ἥρξαντο, ὑποκαθιστῶντες τὸν τέως ἀσκοῦντας τὴν ἀκτοπλοίαν τῶν ἐλληνικῶν παραλίων Ἐνετούς, νὰ διαπλέωσι τὸν Ἀργολικὸν κόλπον, ἐκμεταλλευόμενοι τὴν φυσικὴν τῶν Τούρκων πρὸς τὴν θάλασσαν ἀποστροφὴν· οὗτοι οἱ νεοσύλλεκτοι ἡμῶν Νησιῶται προϊ-

όντος του χρόνου καθίσταντο καὶ ναυάρχοι, ὡς ἐφόδιον φέροντες κατὰ τῶν νέων θαλασσίων κινδύνων τὴν φυσικὴν αὐτῶν ἀντοχὴν καὶ τὸ σφρίγος.

Ἡ μικρὰ τὸ πρῶτον τῶν Ὑδραιοσπετσιωτῶν ἀκτοπλοῖα ἔξετάθη βαθυτὸν καὶ μέχρι τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ τῶν παραλίων τῆς Κρήτης καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας· πρὸς τοῦτο ἡναγκάσθησαν μειζοναὶ νὰ ἀποκτήσωσι πλοῖα χρησιμοποιοῦντες τὴν ξυλείαν, ἵν ἄφθονον τότε παρεῖχον αὐτοῖς τὰ παρθένα τῶν νήσων καὶ τῆς ἀπέναντι Πελοποννησιακῆς παραλίας δάση. Σαχτούρια μεγέθους 15-20 τόννων καὶ Λατινάδικα ἢ Καραβοσταῖταις 40-50 τόννων διεδέχθησαν τὰ ἀκάτια καὶ τὰς λιβυρινίδας αὐτῶν. Πλὴν κατὰ τοὺς νέους αὐτῶν πλόξις εὑρέθησαν ἀντιμέτωποι πρὸς νέους κινδύνους, τοὺς ἐκ τῶν λυμανομένων τότε τὰς Ἐλληνικὰς θαλάσσας Ἀλγερίων πειρατῶν ἀπειλουμένους· οἱ ἡμέτεροι τολμηροὶ θαλασσοπόροι, μὴ ἐννοοῦντες νὰ ὑπογιγήσωσιν, ἔξωπλίσθησαν καταλλήλως, ὅπως δυνηθῶσι νὰ ἀμύνωνται κατὰ τῶν πειρατικῶν ἐπιθέσεων· μέγα μέρος τῶν ἀναγκαιούντων αὐτοῖς πολεμικῶν ἐφοδίων, ὅπλα, πυρίτιδα καὶ σφαίρας καὶ αὐτὰ τὰ πυροβόλα ἐπρομηθεύοντο λάθρᾳ παρὰ τῶν Τσιδώνιων (φρουράρχων) τοῦ Παλαμηδίου καὶ τῆς Ἀκροναυπλίας ἐπ' ἀναταλλαγῇ πραγμάτων ἢ χρήματι, νύκτωρ προσορμιζόμενοι εἰς τὸν πρὸ τοῦ Ναυπλίου ὅρμον τῆς Καραθώνας.

Τὴν ἀνδρείαν καὶ τὸ ναυτικὸν μένος τῶν νέων τούτων θαλασσιάχων μεγάλως ἔξετίμησεν ὁ ὑπερμετοῦντος τοῦ ΙΗου αἰῶνος ὑπερηφάνως ὑπηρετῶν παρὰ τῷ Δέῃ τῆς Ἀλγερίας Χασᾶν ἢ Τζεζερλῆς, ὅστις βραδύτερον μετὰ πολλὰς τῆς τύχης πειρετίας προσληφθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Σουλτάνου ἐγένετο Ναύαρχος καὶ Μέγας Βεζύρης. Ὁ Χασᾶν-Πασᾶς πολλοὺς ἔσχεν ἰδίως Ὑδραιίους (τῶν Σπετσιωτῶν μετασχόντων εἰς τὸ ἄφρον κίνημα τοῦ Ὁρλώφ) ἐπικούρους εἰς τὰ ἡρωϊκὰ αὐτοῦ ἀθλα ἐν Τσετμέ, Λήμων, Συρίᾳ καὶ Αἴγυπτῳ· ἐφ' ὃ καὶ, ἀμα Ναύαρχος καὶ Μέγας Βεζύρης γενόμενος, πολλὴν παρέσχε τοῖς Ὑδραιίοις προστασίαν καὶ προνόμια, ἐπιτρέψας αὐτοῖς συνάμα καὶ τὸν ἐλεύθερον διάπλουν τοῦ Βοσπόρου, δι' οὖν τὴν κερδοφόρον μεταγωγικὴν ἐκ τῶν παραλίων τοῦ Εὔξείνου εἰς τὴν Μεσόγειον ἐμπορείαν τοῦ σίτου ἥρξαντο ἀσκοῦντες· ὅτε δὲ βραδύτερον, τῷ 1792, ὀριστικὴ συναυμολογήθη Συνθήκη εἰρήνης μεταξὺ τῆς Πύλης καὶ τῆς Μεγάλης Αἰκατερίνης, ἡ πρὸς τοὺς ἡμετέρους Νησιώτας εύμένεια τοῦ Διβανίου ἔξεδηλώθη ἐπὶ μᾶλλον, ἐπιτραπείστης αὐτοῖς καὶ τῆς ἀναρτήσεως Ρωσσικῆς σημαίας ἐπὶ τῶν πλοίων, ὅπως προφυλάττωνται ἀπὸ τῶν Ἀγγλῶν, ἐγθρικῶς τότε πρὸς τὴν Πύλην

δικαιωμένων ἔνεκεν τῆς ἐπιχρυσήσεως τῆς πολιτικῆς τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος.

Οὕτως οἱ κάτοικοι τῆς "Υδρας ἴδιως, οὐδαμῶς ἀναμιγθέντες εἰς τὴν ἀτυχῆ τοῦ Ὁρλώφ ἐκστρατείαν, μεγάλης ἔτυχον ύπὸ τῆς Ηὐλίης προστασίας, ἐξ τῆς δύσημέραι ἐκρατύνοντο πολλαπλασιάζοντες ἐπ' ἄριθμῷ καὶ μεγέθει τὰ ναυτικὰ αὐτῶν σκάφη καὶ δι' αὐτῶν μεγάλην ποριζόμενοι πείραν καὶ περιουσίαν. Οἱ Πούκεβιλλ μνείκαν ποιεῖται ἐμπορικῶν οἰκων πλουσίων Υδραιών ἐγκατεστημένων ἐν Ναυπλίῳ, οἵτινες λήγοντος τοῦ ΙΗ^{ου} αἰῶνος ἡγαγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὸν τόπον ἐκ τῆς ὡμότητος τῶν Τούρκων, ἀφηγεῖται δὲ καὶ τραγικὸν ἐπεισόδιον γνώτου Υδραικοῦ πλοίου ἐκφορτύνοντος σῖτον εἰς τὸν λιμένα τοῦ Ναυπλίου.

Τοιούτους εὑρε τοὺς κατοίκους τῶν νήσων τῆς Ἀργολίδος ἡ Γαλλικὴ ἐπανάστασις καὶ δὲ ύπὸ τῶν "Αγγλων ἀποκλεισμὸς τῶν Γαλλικῶν παρόλιων καὶ τῆς Ἰσπανίας. Οἱ ἀνδρεῖοι ἡμῶν θαλασσοπόροι πάντα κινδύνον περιεφρόνησαν, τὴν ἀγριότητα τῶν στοιχείων καὶ τὸ αὐτηρὸν καὶ ἀγρυπνὸν τοῦ "Αγγλου Ναυάρχου Νέλσωνος ὅμικος, ὅπως κορέσωσι τὴν πεῖναν τῶν ἀποκεκλεισμένων· τὰ παρόλια τῆς Ἰσπανίας ὑπῆρξαν ἴδιως τὸ στάδιον τῶν παρατολυμωτέρων ἀμμοῦ καὶ ἐπικερδεστέρων αὐτῶν ἐπιχειρήσεων· σάκκοις τολμωτέρων δουκάτων καὶ ἀργυρῶν διστήλων ἐπλήρουν τὸ πλοῖον τοῦ γιουσῶν δουκάτων καὶ ἀργυρῶν διστήλων ἐπλήρουν τὸ πλοῖον τοῦ τολμητίου, ὅστις ἐπὶ κινδύνῳ νὰ ἀναρτηθῇ ἐπὶ τῶν κεραιῶν τῆς Ἀγγλικῆς Ναυαρχίδος κατώρθου δικασπῶν τὴν ἀλυσιν τοῦ ἀποκλεισμοῦ τοῦ Νέλσωνος νὰ ἀποφορτώσῃ σῖτον εἰς τὰς ἀπηγορευμένας παραλίας. Πλούτη ἀμύθητα ἐπεσωρεύοντο ἐν ταῖς ἡμετέροις νήσοις, πλοῖοι μεγάλα, μετὰ πλήρους πολεμικῆς ἐξαρτήσεως κατεσκευάζοντο, ναῦται καὶ πλοιάρχοι τελείως ἡσκοῦντο περὶ τε τὸν χειρισμὸν τοῦ πηδαλίου καὶ τῶν πυροβόλων· οὕτω δὲ τῇ ἀνεξερευνήτῳ τῆς Θείας Προνοίας βουλῇ ἡ "Υδρα καὶ οἱ Σπέτσαι μετὰ τῶν ἀδελφῶν Ψαρῶν ἀπετέλεσαν πολεμικὴν δύναμιν τοιαύτην, ἥτις ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς Ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως εξόγους ἡδύνθη νὰ καταγάγῃ θριάμβους κατὰ τῶν ἰσχυρῶν στόλων τῆς Τουρκίας, Αἰγύπτου καὶ Ἀλγερίας.

Ἡ "Υδρα, ὡς προερχέθη, μετὰ τὴν ἀποτυχοῦσαν ἐκστρατείαν τοῦ Ὁρλώφ καὶ τὴν ἐπιχράτησιν τοῦ Γαζῆ-Χιστάν-πασᾶ, οὖ, ὡς λέγεται, Υδραιος ναύτης εἶχε σώσει τὴν ζωὴν κατὰ τὴν ἐν Τσεσμέ αἷματηράν ναυμαχίαν, εύνοηθεῖσα ἴδιαιτέρως ύπὸ τοῦ Διβανίου ἐκτήσατο τὸ προνόμιον τελείας αὐτοδιοικήσεως. Διημογέροντες ἀοιστινόην ἐκλεγόμενοι μεταξὺ τῶν εὐπορωτέρων ἀπομάχων τῆς θαλάσσης διώκουν τὴν νῆσον πατριαρχικῶς ύπὸ τὴν Ψιλήν ἐποπτείαν τοῦ ἐκάστοτε Καπετάν-πασᾶ, διαγειρίζομενοι κύτεξου-

σίως τὰς ἐκ τῶν κερδῶν τῶν πλοίων καταβαλλομένας ἔκουσιας εἰσφοράς, οὐδένα δὲ φόρον ἀποτίοντες τῇ Πύλῃ πλὴν τῆς παροχῆς ναυτῶν εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν τῆς Αὐτοκρατορίας. Τὴν εἰσηγήσην ταύτην περίσσον τῆς Νήσου διεσάλευσεν ἡ κατὰ τὸ 1798 ἐπελθοῦσα ἐμφύλιος ῥῆξις, καθ' ἥν ἐφονεύθη καὶ ὁ πατὴρ τῶν Κουντουριωτῶν. Ὁ Καπετάν-Πασσᾶς Χουσεΐν, ὁ πανίσχυρος ἐπ' ἀδελφῇ γχυμβρὸς τῷ Σουλτάν-Σελήνῳ, κληθεὶς ἐσπευσμένως ὑπὸ τῶν επτοτημένων ἀργόντων κατέπλευσεν εἰς τὴν ἀπέναντι τῆς Νήσου Πελοποννησιακὴν παραλίαν, ἐκεῖ δὲ καλέσας παρ' ἑαυτῷ τοὺς ποσκίτους τῆς "Τύρας διώρισε τῇ συγκαταθέσει αὐτῶν Μ πέτην τὸν παρ' αὐτῷ ὑπηρετοῦντα διὰ ἀρχιναύληρον (Μπάζ-Ρείσην) Καπετάν-Γιώργην Βούλγαρην Τύραιον τολμητὸν καὶ ρέκτην, ὅστις ἄρτι εἶγε σώσει αὐτὸν ἐκ τινος δολοφονικῆς ἐπιθύουλῆς. Ὁ νέος Διοικητὴς, ἀναλαβὼν τὴν ἀργὴν τῇ 27η 10θρίου 1802, κατώρθωσε διὰ τῆς αὐστηρότητος, τῆς ἐπιθολῆς καὶ τοῦ ἀτέγκτου αὐτοῦ χαρακτῆρος ἐν οὐ μακρῷ γρόνῳ νὰ ἀποκαταστήσῃ καὶ ἐμπεδώσῃ πλήρη τάξιν καὶ ἀσφάλειαν ἐν τῇ νήσῳ, μ' ὅλας τὰς ρωσικὰς ριδιούσιγίας καὶ ἀντιδράσεις, ἐξ διὰ ἡναγκάσθη τῷ 1806 καὶ νὰ παραιτηθῇ, μὴ συναινέσας εἰς τὴν ἀνάληψιν τῆς ἀρχῆς ἢ κατόπιν θερμῶν παρακλήσεων τῶν προσκρίτων διαβλεπόντων ἐν τῇ ἀπογορήσει αὐτοῦ καταστροφὰς καὶ πανωλεθρίαν.

Ο Γεώργιος Βούλγαρης ὄργανώσας τακτικὴν καὶ αὐστηρὰν ἀστυνομίαν ἐπετήσει τὰ δημόσια κῆθη, κατέστειλε τὴν πολυτέλειαν, ἐκανόνισε τὰς σχέσεις τῶν ἐφοπλιστῶν, πλοιάρχων καὶ ναυτῶν, ὥρισε τὴν συμμετοχὴν ἐκάστου εἰς τὰ κέρδη, ἡλάττωσε τοὺς τόκους τῶν κεφαλαίων, ηὔξησε τὸ ποσοστὸν τῆς δημοσίας εἰσφορᾶς καὶ τέλος περιώρισεν εἰς 24 τοὺς δυναμενούς νὰ μετάσγωσιν εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Νήσου οἰκοκυραίους, ὃν δώδεκα ἐκκλοῦντο κατ' ἔτος ἐν ἐνεργείᾳ, τούτων δὲ τρεῖς ὑπὸ τὸν τίτλον Σύνδικοι κατὰ τριμηνίαν μετεῖχον τῆς διοίκησεως, ἀπλὴν ἔχοντες συμβουλευτικὴν ψῆφον.

Καὶ τοιαύτη μὲν ἡ διοίκησις τῆς "Τύρας καθ' ὅλον τὸν γρόνον τῆς ἀρχῆς τοῦ Γεωργίου Βούλγαρη" εἰς ταύτην δὲ προφανῶς ὄφειλεται ἡ ἐπικρατήσασα ἔκτοτε εὐταξία καὶ αὐστηρότης τῶν ἡθῶν, ἥτις ἐξηκολούθησε καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ συμβάντα κατ' Αὔγουστον τοῦ 1812, καίτοι ἡρξαντο ἐπικρατοῦσαι μᾶλλον φιλελεύθεραι ἀργαῖ. Ὁ Καπετάν-Πασσᾶς, εἰς τὸν ὄποιον οἱ προσύχοντες τῆς Νήσου ἀνεκοίνωσαν τὸν θάνατον τοῦ Μπέτη, ὡνόματε νέον Διοικητὴν ὑπὸ τὸν τίτλον Μπάζ-Ρείσην τοῦ στόλου. Ὁ Νικόλαος Κουκουβέλης, οὗ ἡ ἔξουσία ἦν περιωρισμένη, διώκησε τὴν Νήσον μέ-

γιοι τῶν ἀρχῶν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν 24 προεστώτων, ὃν ἀνὰ δώδεκα κατ' ἔτος συνήδρευον μετ' αὐτοῦ ὑπὸ τὸ δόνομα Πλῆρες ζεῦσις Σύνδικοι. Ησάες ἐπίσημος, καταρτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῆς "Υδρας τῇ 1ῃ 10θείου 1813, καθιέωσε τὸ σύστημα τοῦτο τῆς Διοικήσεως, ὅπερ μικρὸν ἐτροποποιήθη τῇ 1ῃ Μαΐου 1818, τῶν 24 προεστώτων διαιρεύεται τῶν διὰ κληρώσεως εἰς τρεῖς τάξεις, ὃν ἐκάστη ἔξ δύτῳ μελῶν ἀποτελουμένη καὶ προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ Μπάζ-Κοτσάμπαστη Νικολάου Κουκουζέλη διώκει τὴν Νήσον ἐπὶ ἐτοῖς, ἀπὸ 1^{ης} Μαΐου ἀρχόμενον.

Ἐν τοῖς ἐγγράφοις τοῦ μακαρίου Θεοδώρου Ν. Γκίκα εὑρηται ἐπίσημοι ἀντίγραφοι τῆς πολέμου, δι' ἣν ἀνετίθετο ἡ διοίκησις τῆς Νήσου ἀπὸ 1^{ης} Μαΐου 1820 μέχρι 1^{ης} Μαΐου 1821 εἰς τὴν τρίτην τάξιν τῶν προεστώτων.

Τὸ ἔγγραφον τοῦτο, ὅπερ εἶναι ἐσφραγισμένον διὰ σφραγίδος ἐκ τεσσάρων τμημάτων ἀποτελουμένης, ἔγουστης διαδεδομένης τῶν Χριστὸν καὶ γύρωθεν τὰς λέξεις τὸ ΦΡΑΓΙΚΟΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΝΗΣΟΥ ΥΔΡΑΣ. 1808 ΙΟΥΝΙΟΥ 1^{ης}, παραθέτομεν ὡς ἐπὶ λέξειν, ὡς ἀποτελοῦν πολύτιμον διὰ τὴν Ἰστορίαν τῆς Νήσου συμβολήν.

«Πεπαυθεῖσα ἡ ἐκ τῶν συγκαθέδρων καὶ συμψήφησθέντων ἐκ «τοῦ κοινοῦ τούτου διὰ κλήρου συμβίβασμένη διοίκησις εἰς τοὺς »διοικήσαντας τὴν πολιτείαν ταύτην ἀπὸ αὐτοῦ μαίου 1819 μέχρι «μαίου αὐτοῦ 1820 κατὰ τὴν ἐρμηνίαν τοῦ ὑπὸ τὴν αὐτοῦ μαίου 1818 »στερεωμένου γράμματος κοινοῦ, παραλαμβάνομεν τοὺς χαλινούς »τῆς αὐτῆς καὶ ιδίας διοικήσεως ἡ τρίτη τάξις ἡ περιέχουσα τὸν »κύριον γεώργιον γκιώνην, κύριον θεόδωρον γκίκαν, κύριον βασιλείον μπουσόδιρην, κύριον νικόλαον οἰκονόμου, κύριον μανόλην »τομπάζην, κύριον ιωάννην ὄρλάνδον καὶ κύριον παντελῆ γκίκαν »σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ τὸν κύριον καρδιναλίου κουκουζέλην πασκοτζάκημπασην, οἵτινες μέλλειν νὰ διοικήσωσι τὴν πολιτείαν ταύτην πληροεξουσίως καὶ ἀνεξαρτήτως ἀπὸ αὐτοῦ μαίου 1820 ἕχοι μαίου αὐτοῦ 1821, γρόνον ὀλόκληρον· ὅλα δὲ τὰ κατὰ καιρὸν παρ' αὐτῶν »πραγματίσσυμενα (ὅποια καὶ ἀν συμβῶσι) θέλει λογισθῶσι ὅρθα καὶ »ἀναντιρρήτως δεκτὰ παρὰ πάντων ἡμῶν τῶν ὑπογεγραμμένων· »ὑποσχόμενοι διὰ τῆς ἐκλογῆς αὐτῆς ὅτι, ἐὰν καὶ συμβῇ ποτε »τίθελεν ὑψηλῶς καταδιοικήτις ἐφ' ὅλης αὐτῆς ἢ ἐφ' ἐνὸς μόνου »ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ νὰ συντρέξωμεν αὐτοὺς ὅλαις ἡμῖν δυνάμεσιν, ὑπεριμαχόμενοι· δι' αὐτοὺς ἢ δι' αὐτὸν τὸν ἐν κλάση τε »καὶ ἔργω μέγερι κοινοῦ πάντων ἡμῶν θυνάτου, καὶ ἐν λόγῳ ἡ

»καταδρομή αύτῶν θέλει λογίζεσθαι κοινὴ καὶ ἴδια πάντων ἡ-
»μῶν τῶν ύπογεγραμμένων χωρίς τίνος ἐξιρέσεως»

«"Γδρα τῇ αὐτῷ ματίου 1820.»

«λάζαρος κοντοριώτης»	«δημήτριος τσαμαδός»
«σταμάτιος γ. πουδούρη»	«γιόργιος κοντοριώτης»
«ἀναγνώστης παπαμυρός»	«φραγκίσκος δ. βούλγαρη»
«ἀναστάσιος θεοδωράκη»	«γιόργιος χ. γκιόνη».
«ἀνδρέας δ. βόκου»	«ἀντώνιος βόκου»
«γιώργιος δημητρίου»	«δημήτριος κριεζῆ»
«ἀναγνώστης γιουρδῆ»	«. . . . .»

«'Εξεδόθη τὸ παρὸν ἵσον ἀπὸ τοῦ καθολικοῦ πεφυλαττομένου-
»ἐν τῇ κοινῇ καγγελαρίᾳ.»

«"Γδρα 5 ματίου 1820.»

«Γεώργιος Τρίππος» «καγγελάριος κοινότητος».

Τὴν τελευταίαν ταύτην διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς "Γδρας,
διστάζουσαν ἐκ τῶν παθημάτων τοῦ παρελθόντος, κατέλυσε βίᾳ
ὅμας νέων θερμοκεφάλων, μυηθέντων εἰς τὰ μυστήρια τῆς Φιλι-
κῆς Ἐταιρίας ὑπὸ τοῦ ἄρτι διελθόντος τῆς νήσου ἀρχιμανδρίτου
Παπαφλέσσα. "Οτε τὴν πρωίαν τῆς 27ης Μαρτίου 1821 πλοῖον
Σπετιωτικὸν ἔφερε τὴν εἰδῆσιν τῆς ἐκρήξεως ἐπαναστάσεως ἐν Πε-
λοποννήσῳ, οἱ Ἀντώνιος Οίκονόμου, πλοιαρχος ἄρτι ναυαγήσαν-
τος πλοίου, Γκίκας Θ. Γκίκας, Δημήτριος Ι. Κριεζῆς Ὅδραιοις
καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες Πελοποννήσιοι Πέτρος Μαρκέζης, Γεώρ-
γιος Ἀγαλόπουλος καὶ εἰ ἀδελφοὶ Νικόλαος καὶ Σπυρίδων Σπυ-
λιοτόπουλοι, στρατολογήσαντες 500 εὐσταλεῖς ἄνδρας ἐζήτησαν
νὰ ἀπέλθωσιν εἰς ἐνίσχυσιν τῶν πολιορκούντων τὴν Ἀκροκόρινθον
Ἐλλήνων. Οἱ πρόχριτοι τῆς Νήσου, ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀπομακρύνωσι
τῆς "Γδρας τὸν ἐπικίνδυνον τοῦτον ἐπαναστατικὸν πυρῆνα, προ-
θύμως παρέσχον μετὰ τῶν ἀναγκαιούντων πολεμικῶν ἐφοδίων καὶ
33 χιλιάδας γρόσια καὶ τὰ ἀπαιτούμενα πλοῖα πρὸς μεταφορὰν
τῶν ἐζημιμένων ἐπαναστατῶν εἰς Κεχρέας πλὴν οὐτοι, ἀμα ἐπι-
βάντες τῶν πλοίων, στρέφουσιν αἴφνης τὰ πυροβόλα αὐτῶν κατὰ
τῶν οἰκιῶν τῶν προύχόντων, οὓς ἐξαναγκάζουσι νὰ συνέλθωσιν
εἰς τὴν Καγγελαρίαν καὶ δι' ἐπισήμου ἐγγράφου νὰ ἀναγνωρίσω-
σιν ἀπόλυτον ἀρχοντα τῆς "Γδρας τὸν Ἀντώνιον Οίκονόμου, πρὸς
τὸν ὅποιον παρέσχον τὴν ἐξουσίαν νὰ διευθύνῃ κατ' ἴδιαν βούλη-
σιν πάσας τὰς κατὰ ἔηράν καὶ θάλασσαν δυνάμεις, χορηγήσαντες
αὐτῷ συνάμα καὶ τὸ κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἐξ ἐκουσίων
ἐξάνων συγκεντρωθὲν ποσὸν τῶν ἑκατὸν τριάκοντα χιλιάδων δι-
στήλων. Οἱ ἐπαναστάται συμπαραλαβόντες μεθ' ἑαυτῶν καὶ τοὺς

πρωτισμένους διὰ τὸν Ὀθωμανικὸν στόλον. Υδραιός ναύτας, οἵτινες καὶ ἔκεινη τὴν ὥραν τοῦ ἔτους ἦσαν ἔτοιμοι νὰ ἀναχωρήσωσι εἰς Κωνσταντινούπολιν, κατημύθησαν διὰ Κεχρεῶν εἰς Κόρινθον καὶ ἡγάθησαν μετὰ τῶν πολιορκούντων τότετην Ἀκροκόριενθον Ἐλλήνων.

Αναμφισβήτητος μία τῶν ἐπιφανεστέρων καὶ ἀρχαιοτέρων οἰκογενειῶν τῆς "Υδρας" ἦν καὶ ἡ οἰκογένεια Γκίκα, ἣς καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα μαρτυρεῖ τὴν γνησίαν αὐτῆς ἀπὸ τῶν πρώτων Ἀλβανῶν οἰκιστῶν τῆς Νήσου καταγωγῆν.

Γκίκας Γκίκα μνημονεύεται εἰς τῶν πρώτων ἀργόντων τῆς "Υδρας" κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1770. Πλοίαρχος μεγάλου ιδιοκτήτου πλοίου τολμηρὸς καὶ ῥιψοκίνδυνος, ἐν τοῖς πρώτοις μετασχών εἰς τὰς λήγοντος τοῦ ΙΙΙ^{ου} αἰώνος μᾶλλον παρακειμονευμένας θαλασσίας ἐπιγειρήσεις τῶν συμπατριωτῶν του, πολλάκις ἐκ τῶν μετ' Ἀλγερίνων πειρατῶν αἱματηρῶν συρράξεων ἐξελθῶν νικηφόρος καὶ τὴν δυσδιάρροηκτον ἀλυσιν τοῦ ναυτικοῦ τῶν "Αγγλων" ἀποκλεισμοῦ καὶ ἐπανάληψιν ἐπιτυχῶς διασπάσας, μεγάλην ἐκτήσιο τοφήμην καὶ περιουσίαν, ἣν θυησκῶν κατέλιπε τῷ μόνῳ υἱῷ καὶ κληρονόμῳ αὐτοῦ Θεόδωρῳ.

Ο Θεόδωρος Γκίκα Γκίκας, τὸ στάδιον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀκολουθήσας καὶ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ μακρὸν συνεργασθεὶς καὶ συγκινδυνεύσας, πολλαπλασίονα ἐποιήσατο ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις τὴν πατρικὴν κληρονομίαν. Οὕτρες, βραχὺ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του παρακινήσας τὴν θάλασσαν, ἀπεσύρθη ὅπως ἐφησυχάσῃ μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ ὑπ' αὐτοῦ κτισθεῖσαν μεγάλην οἰκίαν ἐν περιβλέπτῳ τῆς Νήσου τοποθεσίᾳ. Ο Θεόδωρος Γκίκα Γκίκας διακρινόμενος ὅσον ἐπὶ πλούτῳ τοσοῦτον καὶ ἐπὶ νοημοσύνῃ καὶ συνέσει ἀπετέλεσε μέλος τοῦ ἐίκοσιτετραμελοῦς Συμβουλίου τῶν Συνδίκων, σὺς τῇ προτάσει τοῦ Μπέη τῆς "Υδρας" Γεωργίου Βούλγαρη ἐξελέξατο ἡ κοινότης τῆς Νήσου ὅπως μετέχωσι τῆς Διοικήσεως. Οὕτος, ὡς ἔξαγεται καὶ ἐκ τοῦ ἀνωτέρω παρατιθεμένου ἐγγράφου, κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τῆς Ἐλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἔτος μετεῖχεν ἐνεργῶς τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς, ἣν μετὰ τοῦ Μπάς-Κοτζάμπαση Ν. Κουκουβέλη κατέλυσεν ἡ ἐπαναστατικὴ νεολαία τῆς 27^{ης} Μαρτίου 1821.

Ο Θεόδωρος Γκίκα Γκίκας δύο ἔσχεν υἱούς, τοὺς Γκίκαν καὶ Νικόλαον, οἵτινες ἐκ διαιμέτρου διέφερον ἀλλήλοις κατά τε τὸν χρονικὸν καὶ τὰς διαθέσεις.

Ο Γκίκας Θ. Γκίκας ζωηρός, καὶ ἀνυπότακτος, ἦν ὁ ἀληθὴς πρωτεργάτης τῆς ἐπαναστάσεως τῆς 27^{ης} Μαρτίου 1821· εἰς αὐτόν, υἱὸν μέλους τῆς διοικούσης τὸν τόπον ἐπιτροπῆς, καὶ ἔνα

τῶν πρώτων μυστῶν τῆς Φιλικῆς Ἐπαρχίας ἐστήριξαν τὰς ἐλπίδας καὶ τὸ θάρρος αὐτῶν καὶ οἱ λοιποὶ συνωμόται, ὃν οἱ πλεῖστοι ἡσαν Πελοποννήσιοι· οὗτος ἔδωκε δικταγὴν νὰ στρέψωσι τὰ πυροβόλα τῶν πλοίων κατὰ τῶν οἰκιῶν τῶν προκρίτων, ἐν αἷς καὶ τῆς τοῦ πατρός του, ἣν μόνος ἐσκόπευεν· αὐτὸς ἐπέμεινεν εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἐπιθληθείσης εἰς τοὺς ἀρχοντας τῆς γῆσου εἰσφορᾶς, ἣς μέγχ μέρος ἔθερυνεν, ως εἰκός, καὶ τὸν πατέρα του, περὶ τοῦ ὅποιου λέγεται εἰπών, ὅτι οὕτε τὸ στόμιον τῆς στέρηνται τὸ σού, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐνέκλειε τοὺς θησαυροὺς ὁ πατέρας του, ὃ ἐν εἰ γεν ἀδειά σει διὰ τοῦ καταθλητέος ἑράνου· Ο Γκίκας Θ. Γκίκα ήκολούθησε τὸν Ἀντώνιον Οἰκονόμον εἰς πάσας τὰς ἐκστρατείας αὐτοῦ· ἀνεδειγμη ζωηρὸς καὶ ἀνδρεῖος πολεμιστής, ἐγένετο Φρούραρχος τῆς Ἀκροκορίνθου, ἀμαρτλωθείστης· πλὴν ἀτυχῶς βραχὺ ἐπέζησε μετὰ ταῦτα.

Ο ἔτερος τῶν μίδων τοῦ Θεοδώρου Γκ. Γκίκα Νικόλαος Θ. Γκίκας ὀλιγώτερον ζωηρὸς καὶ περισσότερον συνετός τοῦ ἀδελφοῦ του, εἰς τὰς θελήσεις τοῦ πατρός του ὑποτασσόμενος ἐν νεαρωτάτῃ ἡλικίᾳ, 20^{ετίς} μόλις, κατὰ τὸ ἔτος 1820 ἐνυμφεύθη τὴν Ἐλένην Δημη. Τσακιδοῦ, ἔξ οὐδὲ δύο ἔτης θυγατέρας, τὴν σύζυγον τοῦ διαποτεποῦ νομοδιδασκάλου Β. Τ. Οἰκονόμιδου Βασιλικῆν καὶ τὴν Ἐλένην Δημη. Φιλαρέτου, ἐνα δὲ νίὸν πρωτότοκον, τὸν Θεόδωρον γεννηθέντα λήγοντος τοῦ 1820 ἔτους.

Ο Νικόλαος Θ. Γκίκας, καίτοι νεώτερος τοῦ ἀδελφοῦ του Γκίκα, δὲν παρεσύρθη ἐκ τοῦ νεανικοῦ παροξυσμοῦ, ἀλλὰ τὸ παράδειγμα τοῦ πατρός αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν προκρίτων ἀκολουθήσας ἀπέσχε τοῦ ἀνατρεπτικοῦ κινήματος τῆς 27^{ης} Μαρτίου 1821· εὐθὺς οὖν, ως μετ' ὀλίγας ἡμέρας πάντες οἱ συμπολῖται αὐτοῦ ὄμοφώνως ἀπεφάσισαν νὰ κηρυγθῶσιν ὑπὲρ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῇ 17^ῃ Ἀπριλίου 1821, Κυριακῇ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ τῆς Νήσου ναῷ μετὰ πάνδημον δοξολογίαν ὑψώσαν τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας, ἐν τοῖς πρώτοις ἐποιθυμοποιοῖ θηταὶ καὶ οὐτοὶ νὰ μετάσχῃ τῶν ἀγώνων καὶ τῶν μεγάλων θυσιῶν τῶν συμπολιτῶν του· ἀμαρτλωθείστης δὲ εἰς τὸν Υδραν κατάπλω, τῇ 8^ῃ Ιουνίου 1821, τοῦ Δημητρίου Υψηλάντου, πρῶτος αὐτὸς αὐθόρμητος κατέθετο εἰς γεῖρας τοῦ πληρεξούσιου του Γενικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ἀρχῆς πεντηκοντακισχίλια γρόσια, ως ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἐν πρωτοτύπῳ σωζούμενου ἐγγράφου, φέροντος τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Δημητρίου Υψηλάντου, ἐπὶ κεφαλῆς δὲ μεγάλην σφραγίδα ἐξ ἵπαντικοῦ κηροῦ, εν μέσῳ ἔχουσαν τὸν Φοίνικα ἀναγεννώμενον ἐκ τῆς τέφρας του καὶ κύκλῳ τὰς λέξεις «ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΟΥ»

ΠΑΗΡΕΞΟΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΤΗΣ
ΑΡΧΗΣ» ὅπερ ἔχει οὕτως :

«Ο εὐγενέστατος Κύριος Νικόλαος Θεοδώρου Γκίκα Υδραῖος
»εἰς τὸν παρόντα ἱερὸν ἀγῶνα τῆς πολιτικῆς μας ἀνορθώσεως αἱ-
»σθήματα τρέφων εὐγενῆ καὶ γενναῖα, ἐδείχθη πρόθυμος βοηθός,
»ἐπέρσησφερεν αὐτόματος εἰς ἡμᾶς ἐξ ἴδιων του ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας
»τοῦ "Ἐθνους τὴν ἀκόλουθον προσφορὰν ἀναλογοῦσαν κατὰ τὴν
»διατρέχουσαν τιμὴν τῶν διαφόρων νομισμάτων γρόσια ὅλα πεν-
»νήκοντα γιλιάδας (Ν° 50,000)».

«Δούπιας Πορτογαλλίας	570
«Κολλωνάτα τάλληρα	800
«Είκοσιπεντάρια.	220
«Ρουπιέδες	1287

«Εἰς ἔνδειξιν λοιπὸν τοῦ ζήλου, τῆς φιλογενείας καὶ τῆς ὑπὲρ
»πατρίδος τοιαύτης γενναίας προσφορᾶς αὐτοῦ δίδεται εἰς χειράς
»του τὸ παρὸν ἡμέτερον ἐνυπόγραφον καὶ ἐνσφράγιστον ἀποδεικτι-
»κὸν διὰ τοῦ ὅποιου θέλει παρρησιασθῆ ἐν καιρῷ ἢ φιλότιμος αὐ-
»τῇ συνδόσιμή του, τὴν ὅποιαν ἢ πατρὶς θέλει ἀνταμείψει μ' εὐ-
»γγωμασσύνην της».

«Ἐν "Υδρᾳ
»τὴν 9ην Ἰουλίου   «Δημήτριος "Υψηλάντης»
   1821.

Αἱ καθ' ὅλον τὸν Ἱερὸν Ἀγῶνα χρηματικαὶ θυσίαι τοῦ Θεοδώ-
ρου Γκίκα Γκίκα καὶ τοῦ μίου αὐτοῦ Νικολάου Θ. Γκίκα εἰς ἑρά-
νους, τροφοδοσίας καὶ μισθοδοσίας πληρωμάτων καὶ συντηρησιν
τῶν ἰδιοκτήτων αὐτῶν πλοίων «Ἐπαμεινάνδρ», «Θεμιστοκλέους»,
«Κίμωνος», «Αἰόλου», «Τιμολέοντος» καὶ «Ἀχιλλέως» ὑπερβαί-
νουσι τὸ ἔκχτομμαύριον δραχμῶν, τούτων δὲ τὰ ἡμίση περίπου ἀνε-
γγάρισε τὸ "Ἐθνος καὶ ἐνέγραψεν εἰς τὰ βιβλία τοῦ δημοσίου αὐ-
τοῦ χρέους.

Ἀναλαβόντος τὰς ἡνίας τῆς ἐν ἐπαναστάσει ἔτι διατελούσης
Ἐλλάδος τοῦ ἀειμνήστου Κυθερώνητου Ἰωάννου Α. Καποδιστρίου,
ὁ Νικόλαος Θ. Γκίκας, φιλόνομος πάντοτε καὶ συντηρητικός, ἡκο-
λούθησε πιστῶς τὴν πολιτείαν αὐτοῦ καὶ ἐκ χαρακτήρος καὶ ἔνε-
κεν τοῦ στενοτάτου δεσμοῦ, ὅστις συνέδεεν αὐτὸν μετὰ τοῦ Δη-
μητρίου Τσαμαδοῦ προέδρου τότε τῆς Γερουσίας, πενθεροῦ του.
Ο Νικόλαος Θ. Γκίκας, μετέχων τῆς ἐν "Υδρᾳ Καποδιστρια-
κῆς Διοικήσεως προσεπάθησε πάσῃ θυσίᾳ νὰ διατηρήσῃ τὸ κα-
θεστώς πλὴν ὅτε τὸ κόμμα τῶν Ἀντικυθερητικῶν ἢ Συνταγ-
ματικῶν, ὡς ἐκαλοῦντο, μεσοῦντος τοῦ 1831 ἔτους κατίσγυστεν

εἰς "Τὸν ὑψῶσαν τὴν σημαίαν τῆς ἀνταρσίας, ὁ Νικόλαος Θ. Γκίκας, πιστὸς εἰς τὸν ὄρκον αὐτοῦ καὶ τὸ καθῆκον, ὅπως ἀποφύγῃ ἐμφυλίους σπαραγμοὺς καὶ αἰματοχυσίας, ἐπροτίμησε νὰ ἔγκαταλεῖψῃ τὴν γενέτειραν Νῆσον μετοικήσας ἔκτοτε εἰς Πειραιᾶ καὶ Ἀθήνας, ὑπὸ τὴν τουρκικὴν κυριαρχίαν διατελούσας ὃπου διὰ τῶν λειψάνων τῆς μεγάλης αὐτοῦ περιουσίας οὐ μικρὰν ἐκτήσατο ἀκίνητον ἴδιοκτησίαν.

"Τὸ ποιαύτας συνθήκας καὶ παραδόσεις γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς ὁ ἄρτι ἀφ' ἡμῶν μεταστὰς Θεόδωρος Ν. Γκίκας ἐκληρούμησε πάσας τὰς ἀρετάς, τὸ αὐστηρὸν τοῦ ἥθους καὶ τὸν ἀδαμάντινον χαρακτῆρα τῶν προγόνων αὐτοῦ· νεαρὸς ἔτι ἀκολουθήσας τὸν πατέρα αὐτοῦ ἔγκατέστη πρὸ ἔβδομάρκοντα ἐνιαυτῶν περίπου εἰς Ἀθήνας ὃπου ἡγδωθῆ, ἐξεπαιδεύθη καὶ μονίμως ἐβίωσεν.

"Ο Θεόδωρος Ν. Γκίκας ὑπῆρξε τέλειος τύπος ἀληθίους εὔπαιτίδου, σώφρων, ἔντιμος, εὐθύς, ἀκέραιος, μίαν πάντοτε ἔχων γνώμην καὶ πεποιθησιν, ἦν μετὰ ὕριμον σκέψιν καὶ μελέτην ἐσγημάτιζε, καὶ τὴν ὅποιαν οὐδεμίᾳ ἐπιφροή, οὐδεμίᾳ ἀνθρωπίνῃ δύναμις ἵσχε νὰ μετατρέψῃ. Ο ἀείμνηστος Γκίκας καθ' ὅλον τὸν μακρὸν αὐτοῦ βίον ὑπῆρξεν ἀείποτε πρότυπον ἀρετῆς, τὸ παράδειγμα τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος, εἴτε ὡς μέλος τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων φιλανθρωπικῶν ἴδρυμάτων ἢ ἀνωνύμων ἑταιριῶν καὶ Τραπεζῶν εἴτε ὡς πολιτεύμενος κατ' οὐδεμίαν τοῦ βίου αὐτοῦ περίστασιν οὐδὲ αὐτὰ τὰ βέλη τῆς βιβλιογραφίας συκοφαντίας ἡδυνήθησαν νὰ φθάσωσι μέχρις αὐτοῦ, οὐδὲ ἐτόλμησαν νὰ θίξωσι τὴν χαλυβδίνην αὐτοῦ ὑπόληψιν.

"Ο Θεόδωρος Ν. Γκίκας ὑπῆρξεν εἰς τῶν θερμοτέρων φίλων καὶ ὀπαδῶν τῆς πεσούσης Βασιλείας συμπράττων καὶ συνεργαζόμενος πολιτικῶν ἐν "Τὸν μετὰ τοῦ ἀείμνηστου Ἀθανασίου Α. Μικούλη, ποτὲ πρωθυπουργοῦ, ὃν τοσοῦτον ἐξετίμα καὶ ὑπελήπτετο ὁ ἀείμνηστος Ὅθων· ὅτε δὲ ἡ πολιτικὴ θύελλα τοῦ 1862 ἀνέτρεψεν, ὡς μὴ ὄφειλε, τὸν θρόνον τοῦ ἐναρέτου ἐκείνου Βασιλέως, ὁ Θεόδωρος Ν. Γκίκας, τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀθανασίου Α. Μικούλη ἀκολουθῶν, ἀπεσύρθη ἐντελῶς τῆς πολιτικῆς, εἰς τὴν ὅποιαν δὲν ἐπείθετο νὰ κατέλθῃ παρ' ὅταν ὁ ἀοιδόμος Ὅθων κατέλιπε τὸν βίον ἐν τῇ ἔξορίᾳ. Βραδύτερον κατ' ἐπανάληψιν γενόμενος Βουλευτὴς τῆς ἴδιαιτέρας αὐτοῦ πατρίδος εὐόρκως ἐξεπλήρωσε πάντοτε τὸ πρὸς τὴν πολιτείαν καθῆκον, πολυτίμους παρασχών ὑπηρεσίας εἰς τε τὴν ἴδιαιτέραν πατρίδα καὶ τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ· εἰς τὴν ἔνθερμον ἐνίσχυσιν καὶ ὑποστήριξιν τοῦ ἀείμνηστου Θεοδώρου Ν. Γκίκα κατὰ μέγα μέρος ὄφειλεται καὶ ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη μεγάλη ἀνάπτυξις καὶ εὐδοκίμησις τῆς ἀλιείκας

τῶν σπόγγων ἐν "Υδρᾳ, ἐξ ἣς τοσαῦτα ἀπεκομίσθησαν ὡφέλη.

Μόνον ἐν τῇ ιστορίᾳ τῆς Ἀρχαίας Ρώμης δύναται τις νὰ εὕ-
ρῃ φυσιογνωμίαν ἐφάμιλλον καὶ παράλληλον τῇ τοῦ Θεοδώρου N.
Γκίκκῃ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀειμνήστου Γκίκκη νομίζει τις ὅτι
διαβλέπει τὸν "Υπατὸν Παπίριον, ὅτις, καθ' ἓν ὥραν ὁ Βρέννος
ἐλεγχάτει τὴν Ρώμην, δὲν ἔδιστασε νὰ πλήξῃ διὰ τῆς ἐλεφαν-
τίνης αὐτοῦ ράβδου τὸν θρασὺν ἐκεῖνον Γαλατην στρατιώτην,
ὅτις ἀσεβῶς ἐτόλμησε νὰ ψύσῃ τὴν λευκὴν αὐτοῦ γενειάδα.

Ο Θεόδωρος N. Γκίκκας νυμφεύεται τὴν θυγατέρα τοῦ Ναυ-
πλιέως εὐπατρίδου καὶ Γερουσιαστοῦ Γεωργίου M. Ἀντωνοπού-
λου Ἐλένην εἰς γενικὴν παρεῖγε τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἐν "Υδρᾳ
καὶ ἐν Ἀθήναις φιλοξενίαν πάντες, ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου πολίτου,
ἐκτάκτου καὶ προθύμου ἐτύγχανον περιποιήσεως καὶ ξενίας ἐν τῷ
εὐδαιμονὶ καὶ ἀθραμματίῳ ἐκείνῳ οἴκῳ· ἐκεῖ δεῖπνα διψιλῆ, συμ-
πόσια καὶ διασκεδάσεις ἐν ἑλληνοπρεπεῖ καθαρῶς ἀναστροφῇ καὶ
ἀγγότητι, ἐκεῖ ἐπὶ σειρὰν δεκάδων ἐνιαυτῶν μέχρι τῶν τελευ-
ταίων ἡμερῶν πολιτευόμενοι καὶ ἀστοὶ καὶ πᾶν ὅ, τι ἐκλεκτὸν εἴχεν
ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία εἰλικρινῆ καὶ ἀπροσποίητον εὑρισκον ὑπο-
δοχὴν καὶ ἀναψυχήν.

Οὕτως ἐναρέτως καὶ ὀλβίως διηῆθε τὸν μακρὸν αὐτοῦ βίον ὁ
ἀειμνῆστος Θεόδωρος N. Γκίκκας θανὼν δ' ἐν εἰρήνῃ τῇ 28ῃ Φε-
βρουαρίου 1900 ἀγαθὴν καὶ ἀγήρῳ καταλείπει τὴν μνήμην παρά
τε τῇ οἰκογνείᾳ αὐτοῦ, τοῖς συμπολίταις καὶ φίλοις καὶ παντὶ^{τῷ} γνωρίσαντι αὐτόν.

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Θεοδώρου N. Γκίκκη δύναται τις ἐπιτυ-
χῶς ν' ἀναφωνήσῃ τὸ ὄρθιὸν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Σειράχ:

«Τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζῇ εἰς
γενεὰς γενεῶν».

Ἐν Φαλήρῳ, Ἰούνιος τοῦ 1900.

ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΛΑΜΠΡΥΝΙΔΗΣ

•Η ζηλοτυπία

•Η ζηλοτυπία, ὅταν δὲν κολακεύῃ τὴν γυναικα, τὴν προσθάλλει.